

Tikaiņu bibliotēkas pārskats par darbu 2025.gadā

Saturs

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	3
2. Finansiālais nodrošinājums	3
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	4
4. Personāls.....	4
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	5
6. Krājums	8
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	9
8. Novadpētniecība.....	9
9. Projekti	10
10. Publicitāte.....	10
11. Sadarbības tīkla raksturojums.....	10
12. Pielikumi	10
1.pielikums	10
Pasākumi 2025. gadā.....	10

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

Īss situācijas apraksts

Tikaiņu bibliotēka ir pašvaldības publiskā bibliotēka, ko finansē un uztur Balvu novada pašvaldība. Bibliotēka darbojas kā Balvu Centrālās bibliotēkas struktūrvienība.

Tikaiņu bibliotēka ir kultūras, izglītības un informācijas iestāde, kas Bibliotēku likumā noteiktā kārtībā reģistrēta LR Kultūras ministrijas Bibliotēku reģistrā un veic iespeddarbu, elektronisko izdevumu un citu dokumentu uzkrāšanu, sistematizēšanu, saglabāšanu un nodrošina šo krājumu un bibliotēkā esošo informācijas tehnoloģiju publisku pieejamību un to izmantošanu, nodrošina bibliotēkās pakalpojumus un informācijas pieejamību ikvienam novada iedzīvotājam un visiem interesentiem. Tikaiņu bibliotēkā tiek sniegti šādi pakalpojumi: bibliotēkas krājumā esošo iespeddarbu izsniegšana, lietotāju konsultācijas un apmācības, uzzīņu sniegšana. Bibliotēkā ir pieejams bezvadu internets, iedzīvotāji tiek konsultēti par e-pakalpojumu lietošanu interneta vidē, abonēto datu bāzu "LETONIKA" un "NEWS" izmantošanu. Tiek piedāvāta iespēja iepazīties ar literatūras un tematiskajām izstādēm, saturīgi pavadīt brīvo laiku, satikties ar domubiedriem un atpūsties. Tikaiņu bibliotēka piegādā grāmatas Rugāju novada sociālās aprūpes centra iemītniekiem un vientuļajiem senioriem.

Galvenā prioritāte 2025. gadā bija bibliotēkas esošo lasītāju saglabāšana un jaunu piesaistīšana un bibliotēkas krājuma komplektēšana, popularizēšana un nolietoto iespeddarbu norakstīšana.

Deklarēto iedzīvotāju skaits Rugāju pagastā 2025. gadā – 1136, tajā skaitā 205 bērni.

Izmaiņas bibliotēkas darbībā pārskata periodā nav notikušas.

Bibliotēkas krājuma inventarizācija 2025.gadā nav veikta.

Bibliotēkas akreditācija pārskata periodā nav notikusi.

2. Finansiālais nodrošinājums

Tabula "Bibliotēkas izdevumi"

	2023	2024	2025
Izdevumi kopā (EUR)	-	-	-
Darbinieku atalgojums (bruto)	-	-	-
Krājuma komplektēšana	860	620	876

Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums krājuma komplektēšanai pārskata gadā nedaudz pieaudzis. Tas vērtējams kā pietiekams, jo tiek nodrošinātas bibliotēkas pamatvajadzības. Pārējos izdevumus skatīt pie Balvu Centrālās bibliotēkas.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Bibliotēkas materiālais un tehniskais stāvoklis ir labs un apmierina apmeklētāju vajadzības.

Lietotājiem pieejami 3 datorkomplekti ar interneta pieslēgumu, bezvadu internets.

Bibliotēkā ir viena multifunkcionālā iekārta. (2016.g)

Lietotājiem ir pieejams televizors, mūzikas centrs, ir atsevišķa bērnu istaba.

Tabula "Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums"

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Vērtējums (teicams/labs/ apmierinošs/neapmierinošs)	Piezīmes
Datori	1	3	(2016., 2012.g., 2011.g., 2008.g)	
Multifunkcionālās iekārtas		1	(2016.g.)	Gan darbinieks, gan lietotāji izmanto vienu multifunkcionālo iekārtu

4. Personāls

Tikaiņu bibliotēkas vadītāja strādā uz pusslodzi. Bibliotēkas vadītājam ir pirmā līmeņa augstākā bibliotekārā koledžas izglītība. Bibliotēkas vadītāja apmeklējusi 6 Balvu Centrālās bibliotēkas rīkotos seminārus, LNB rīkoto Latvijas pagastu bibliotekāru 7. kongresu, piedalījās arī Balvu CB organizētajos Grāmatu svētkos, kur apmeklēja tikšanos ar rakstnieku Gunti Tāleru. Profesionālās pilnveides pasākumos gūtās zināšanas noder bibliotekārajā darbā. Pēc tikšanās ar rakstniekiem Aivaru Kļavi un Gunti Tāleru apmeklētāji tika iepazīstināti ar rakstnieku daiļradi, ieteiktas viņu grāmatas, kas palielina grāmatu izsniegumu. Tika popularizētas arī grāmatas latgaliešu valodā, un vairākas arī lasītāji izņēma. Noderīga ir semināros gūtā informācija par krāpniecības veidiem, drošību internetā. Sarunās bieži nākas brīdināt bibliotēkas

lietotājus būt uzmanīgiem un neuzķerties uz krāpnieku metodēm gan telefona sarunās, gan internetā, piemērām iepērkoties nezināmos internetveikalos. Daudz ko jaunu uzzinām kultūrvēstures studiju braucienos apmeklējot Lūznavas muižu, Latgales vēstniecību Gors, bibliotēkas, kur var gūt jaunas idejas, salīdzināt, kā strādā citos novados.

Tabula "Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi"

N.p.k.	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Klātienē vai attālināti
1	BalvuCB	Balvu novada publisko bibliotēku aprīļa seminārs	3	Klātienē
2.	BalvuCB	Balvu novada publisko bibliotēku maija seminārs	2	Attālināti
3.	LNB	„Latvijas pagasta bibliotekāru 7.kongress „Pagasta bibliotēka-kopiena: demokrātijai, ilgtspējai un saliedētībai”	6	Klātienē
4.	BalvuCB	Kultūrvēstures studiju brauciens Balvi-Malta-Rēzekne-Balvi	5	Klātienē
5.	BalvuCB	Seminārs kultūras darbiniekiem "Latgales patība/identitāte pētījumos"	5	Klātienē
6.	BalvuCB	Balvu novada publisko bibliotēku seminārs IV	3	Klātienē
7.	BalvuCB	Seminārs/lekcija kultūras darbiniekiem "Ģramatniecība, lasīšanas paradumi un to kultivēšana Ziemeļlatgalē".	4	Klātienē

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

	2023	2024	2025	% salīdzinot ar iepr. gadu	
Aktīvo lietotāju skaits	63	64	61	+1,59%	-4,69%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	4	4	3	0%	-25%
Bibliotēkas fiziskais apmeklējums	795	720	601	-9,43%	-16,53%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	73	60	33	-17,81%	-45%
Virtuālais apmeklējums	638	616	1602	-3,45%	+160,06%

Izniegumu kopskaits	3864	3504	3325	-9,32%	-5,11%
<i>t.sk. bērniem līdz 18.g.</i>	111	94	82	-15,31%	-12,77%
Izdevuma veidi:					
<i>grāmatas</i>	1513	1454	1467	-3,9%	+0,98%
<i>periodiskie izdevumi</i>	2249	2050	1839	-8,85%	-10,29%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	29*	31*	32*	+2	+1
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	78*	78*	76*	0	-2
Iedzīvotāju skaits	1206	1175	1136		
t.sk.bērni	218	209	205		

- *Pagastā ir divas bibliotēkas. Sākot ar 2022.gada pārskatu, bibliotekārais aptvērums tiek norādīts, ņemot vērā abu bibliotēku kopējo lasītāju skaits.

Bibliotēkas pamatrādītāji pārskata gadā nedaudz samazinājušies. Tas izskaidrojams ar iedzīvotāju skaita samazināšanos pagastā. Apmeklējumu un izniegumu skaitu ietekmē arī bibliotēkas darba laika izmaiņas sakarā ar to, ka darba slodze vadītājam samazināta uz 0,5. Pēdējos gados mazāk tiek izmantoti datori, bet saglabājas pieprasījums pēc elektroniskajiem pakalpojumiem kas jāveic bibliotēkām. Lietotāji, kas biežāk apmeklē bibliotēku ir cilvēki vidējos gados un pensijas vecumā. Gada laikā ir arī ir miruši un tas būtiski ietekmē bibliotēkas darba rādītājus.

Uz bibliotēku iedzīvotāji nāk ar dažādām vajadzībām: pēc grāmatām, žurnāliem, darboties ar datoru un internetu. Bibliotēkas lietotājus apmācu individuāli un palīdzu izmantot LAD elektroniskās pieteikšanās sistēmu, datu ievadīšanu LDC, gada deklarāciju iesniegšanu VID u.c. Pārskata gadā apmeklētāji apmācīti darbam ar datoru un internetu par dažādām tēmām 16 reizes.

Bibliotēkā cilvēki pavada savu brīvo laiku, skatās televīziju, lasa žurnālus, pārrunā izlasīto un aktualitātes. Cilvēkiem, kas dzīvo vieni ir ļoti svarīgi sociālie kontakti - aprunāties, satikties un kopā pavadīt laiku. Bibliotēkas lietotāji tiek iesaistīti Lielās Talkas aktivitātēs, kad tiek sakopta bibliotēkas un Tikaiņu centra apkārtnē, sakārtotas vietējā kluba telpas, kur tika svinēti Līgo svētki. Rudenī, kā katru gadu, sievas sanāk kopā uz psalmu dziedāšanu.

Bibliotēka nav pieejama personām ar īpašām vajadzībām, tāpēc bibliotēkas pakalpojumus bibliotēkare nodrošina pēc pieprasījuma mājās - piegādā grāmatas, periodiku. Dažiem cilvēkiem grāmatas un žurnālus aiznes kaimiņi vai ģimenes locekļi. Lai sazinātos ar šiem cilvēkiem, izmantoju telefonu, uzrunāju individuāli bibliotēkas apmeklētājus..

Nu jau daudzus gadus tiek piegādātas grāmatas Rugāju sociālās aprūpes centra iemītniekiem. Reizi mēnesī vai divos tiek vestas grāmatas un norakstītie žurnāli. Grāmatas tiek piegādātas pēc pieprasījuma, sazinoties ar lasītājiem. Rugāju sociālās aprūpes centrā dzīvo arī bijušie bibliotēkas lietotāji ar kuriem sadarbība ir jau daudzus gadus.

Bibliotēkā iedzīvotājiem pieejams novada informatīvais izdevums “Balvu novada ziņas”. Bibliotēkā notiek arī novada domes un Rugāju apvienības speciālistu tikšanās ar iedzīvotājiem. Bibliotēka vietējai kopienai ir nozīmīga iestāde, kas sniedz cilvēkiem drošības sajūtu, ka vienmēr būs kur aiziet un saņemt vajadzīgo informāciju, atrisināt dažādas sadzīviskas problēmas, vienkārši aprunāties.

Bibliotēkā literatūras popularizēšanai tiek veidotas literatūras izstādes, grāmatu apskati, individuālas sarunas par grāmatām. Sadarbībā ar Balvu Mākslas skolu bibliotēkā apskatāmas tematiskās izstādes. Lai saglabātu psalmu dziedāšanas tradīciju, rudenos vietējās sievas tiek aicinātas uz psalmu dziedājumiem par mirušajiem. Tradīcija neizzūd, jo psalmu dziedātājas tik aicinātas dziedāt bērēs gan tuvākā, gan tālākā apkārtnē.

Lai saliedētu kopienas iedzīvotājus, tiek rīkota apkārtnes sakopšanas talka, kopā svinēti Līgo svētki.

Tabula “SBA rādītāji”

SBA	2016	2017	2018
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	40	32	33
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	26	65	13

Pārskata.gadā SBA kārtā nedaudz mazāk kā iepriekšējos gados izsniegtas grāmatas uz citām bibliotēkām. No citām bibliotēkām pieprasītas apmēram tikpat kā iepriekšējā gadā. Visvairāk vedu grāmatas no Balvu CB, un pārsvarā tā ir daiļliteratūra krievu valodā, ko bibliotēkai nekomplektēju, jo ir tikai divi lasītāji, kas pieprasa šo literatūru.

Pārskata gadā nav bijis pieprasījuma pēc pielāgotās literatūras izdevumiem.

Gandrīz katru dienu bibliotēkā tiek sniegtas dažāda veida uzziņas gan klātienē, gan pa telefonu un epastu. Tika sniegtas uzziņas par grāmatām, publikācijām presē, par novadpētniecību, saziņu ar pašvaldības iestādēm, līgumu slēgšanu vai pārtraukšanu ar

televīzijas, mobilo sakaru sniedzējiem, par kultūras pasākumiem, saziņu ar ārstniecības iestādēm u.c. Apmeklētāji interesējas arī par iespējām, ko sniedz mākslīgā intelekta izmantošana. Pārsvarā tas notiek diezgan piesardzīgi, bet ir lietotāji, kas to izmanto ikdienā no apsveikuma runu sastādīšanas līdz pat informācijai kā remontēt automašīnu, sastādīt vēstules iestādēm, kur drošāk un lētāk iepirkties u.c.

Tikaiņu bibliotēkā nav BIS ALISE.

6. Krājums

Tikaiņu bibliotēkas krājums tika komplektēts 6 reizes gadā vadoties pēc Tikaiņu bibliotēkas krājuma koncepcijas 2020.-2025.gadam

(<http://bibliotekas.lv/tikaini/pages/dokumenti/krajuma-komplektesanas-koncepcija.php>), ievērojot lasītāju pieprasījumus, ko noskaidroju individuālās sarunās un analizējot formulārus. Grāmatas tiek pirktas apgādā Zvaigzne ABC un VIRJA LK SIA. Iepērkot grāmatas tiek ņemta vērā cena, kvalitāte, pieejamā informācija par konkrēto grāmatu internetā, preses izdevumos. Par pašvaldības līdzekļiem nopirktas 46 grāmatas par summu 560 EUR., saņemtas 7 grāmatas no individuālajiem dāvinātājiem par 59 EUR un no LNB Grāmatu iepirkuma publiskajām bibliotēkām saņemtas 14 grāmatas par summu 169 EUR, kas ir ievērojams augstvērtīgas literatūras papildinājums bibliotēkas krājumam. Kopā pārskata gadā bibliotēkas krājums papildināts par 67 iespieddarbiem par 790 EUR, tajā skaitā 5 bērnu grāmatas par 48 EUR. No bibliotēkas krājuma norakstītas 175 grāmatas un 375 žurnāli.

Seriālizdevumi abonēti par pašvaldības līdzekļiem: 8 nosaukumu izdevumi par summu 320 EUR. Žurnāli tiek abonēti vadoties pēc lasītāju vēlmēm un aptverot dažādas nozares. Laikrakstu "Vaduguns" bibliotēkai ziedo bibliotēkas lietotāji, ģimene, kas izlasa gandrīz visus bibliotēkā abonētos žurnālus. Par ietaupītajiem līdzekļiem var abonēt papildus trīs žurnālus.

Pārskata gadā bibliotēkas krājuma inventarizācija nav veikta.

Lasītāko grāmatu top 5

	Grāmatas autors	Grāmatas nosaukums	Izdevējs	Izdošanas gads	Izsniegumu skaits
--	-----------------	--------------------	----------	----------------	-------------------

1	Dakosta Melisa	Visa debesu zilgme	Zvaigzne ABC	2024.	16
2	Perēna Valērija	Svētdienās aizmirstie	Zvaigzne ABC	2025.	14
3	Volša Rozija	Mana mūža mīlestības	Zvaigzne ABC	2024.	12
4	Hanišova Viktorija	Sēņotāja	Pētergailis	2023.	11
5	Tālers Guntis	Nemierīgās dvēseles	Zvaigzne ABC	2022.	11

Tabula "Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums"

Dabubāze	2023	2024	2025
Letonika	43	101	66
lejuplāžu skaits	78	137	79
News	23	11	9
lejuplāžu skaits	23	11	9
Citas			

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Pārskata gadā bibliotēkā reģistrēti tiksi 3 bērni. Tas izskaidrojams ar to, ka ciemā nav ne skolas, ne bērnudārza. Ar šiem bērniem tiek strādāts individuāli, ieteikta literatūra, kopā skaļi lasām grāmatas, spēlējam spēles, dažreiz zīmējam, liekam puzles.

8. Novadpētniecība

Bibliotēkā ir pieejamas novadpētniecības mapes, kurās var atrast informāciju par Rugāju pagasta iedzīvotājiem, ievērojamiem cilvēkiem, dabas un kultūras objektiem. Mapes tiek papildinātas ar rakstiem no laikraksta "Vaduguns", ar materiāliem, ko regulāri sūta BalvuCB – rakstus no preses izdevumiem par novada cilvēkiem un norisēm. Turpinās sadarbība ar Rugāju novada muzeju. Tiek papildinātas novadpētniecības mapes par Rugāju novada kori, operdziedātāju Tāli Matīsu, metālkalēju Jāni Zibeni, Upmalas sākumskolu. Rugāju pagastu.

9. Projekti

Pārskata periodā bibliotēkā projekti nav realizēti.

10. Publicitāte

Sabiedrības informēšanai par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem tiek izmantota bibliotēkas mājaslapa www.bibliotekas.lv, izvietota rakstiska informācija pie ziņojuma dēļa Tikaiņu centrā. Uz pasākumiem iedzīvotāji tiek aicināti personīgi piezvanot pa telefonu, ar SMS, Whatsapp vai satiekoties.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Tikaiņu bibliotēka ir Balvu Centrālās bibliotēkas struktūrvienība. Bibliotēku finansē un tās darbību pārrauga Balvu novada pašvaldība.

Sadarbība notiek ar tuvākajām novada bibliotēkām gan mainoties ar grāmatām, gan daloties pieredzē. Laba sadarbība izveidojusies ar Rugāju novada muzeja vadītāju, kas palīdz ar materiāliem, kuri attiecas uz bibliotēkas apkalpošanas teritoriju. Balvu Centrālā bibliotēka sniedz metodisko palīdzību, rīko seminārus un mācības bibliotēku darbiniekiem, rīko kultūrvēsturisko studiju braucienus un Grāmatu svētkus Balvos.

12. Pielikumi

1.pielikums

Pasākumi 2025. gadā

Literatūras izstādes:

”Ik puķe tās vārdu man zvana,

Šo zemi par Latviju sauc.”

Rakstniecei Annai Saksei 120

“Latviešu rakstniekam Jēkabam Janševskim - 160”

Dzejniecei Aspazijai – 160

“Vēl šodien atmiņā dun sliedes”

25. marts – Komunistiskā genocīda upuru piemiņas diena

“Es no zemes ņemšu spēku

Gudrību no debesīm”

Dzejniekam, mūziķim Guntaram Račam- 60

Norvēģu rakstniekam Jū Nesbē - 65

“Zem briesmu drauda - ak, cik kvēls top prieks!

Mēs visi - lieli bērni kara spēlē!”

Dzejniecei Bronislavai Martuževai - 101

Latviešu bērnu un pusaudžu dzejniekam, rakstniekam

Mārim Rungulim - 75”

Tautā iemīļotajam aktierim Ģirtam Jakovļevam-85

Rainim 160. Ieskats dzejnieka daiļradē

Izcilajai latviešu aktrisei Antrai Liedskalniņai – 95

Krišjānim Baronam – 190

Dzejniecei, rakstniecei Vijai Laganovskai – 50

Tematiskās izstādes:

Balvu mākslas skolas audzēkņu izstāde “Kompozīcija”

Balvu Mākslas skolas audzēkņu izstāde “Gulbīši”

Balvu Mākslas skolas audzēkņu izstāde “Balvi skicēs”

Pasākumi:

Lielā Talka. Apkārtnes sakopšana

Dalība Grāmatu svētkos Balvos

Pārrunas- Drošība internetā un sociālajos tīklos

Jaunāko grāmatu izstāde – apskats

Psalmu dziedājumi par mirušajiem

Bibliotēkas telpu noformēšana Ziemassvētkiem un Jaunajam gadam.

Bibliotēkas vadītāja: Inese Kočāne